

KEC Onderwijs in beeld

Jaarverslag

Samen op eigen kracht.

Het KEC team

2018: KEC Onderwijs in beeld

Wat we doen

KEC Onderwijs (Kennis en Expertise Centrum) geeft advies, coaching en training aan leraren en scholen in het kader van passend onderwijs. Wij bieden leraren concrete handvatten in de omgang met leerlingen met gedragsproblemen en psychiatrische problematiek. Als gedrags-experts begeleiden we bij kwesties rondom individuele leerlingen en groepsdynamiek. We werken voor het primair en voortgezet onderwijs, in het regulier en speciaal onderwijs. We werken nauw samen met de samenwerkingsverbanden in West-Brabant.

Onze aanpak

We gaan in gesprek met de school om de hulpvraag goed in kaart te brengen. Daarna maken we een aanbod op maat. We evalueren onze begeleiding en stellen het bij als dat nodig blijkt. Ook denken we mee als er vervolgstappen nodig zijn na het begeleidingstraject. In onze aanpak richten we ons op drie niveaus: individuele leerlingbegeleiding, groepsbegeleiding en begeleiding schoolbreed. Dat doen we door middel van begeleiding passend onderwijs, groepsdynamiek en School Wide Positive Behavior (SWPBS).

Begeleiding passend onderwijs

Als individuele leerlingen niet goed meedraaien in de groep, bieden we begeleiding passend onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn: een leerling vraagt op een negatieve manier aandacht, heeft concentratie- of leerproblemen, houdt zich niet aan afspraken of doet niet actief mee in de groep.

We observeren eerst in de klas: het gedrag, de interactie met anderen. Op basis van gesprekken en observatie krijgen we een beeld van de achterliggende oorzaken van het gedrag. We zoeken naar praktisch toepasbare oplossingen. Een andere manier van communiceren, meer structuur aanbieden aan de leerling, een leerling uitdagen om zich actiever op te stellen, bewustwording van het eigen gedrag (en reacties daarop van anderen) zijn daarvoorbeelden van. Het doel van de begeleiding is dat de leraar andere manieren aanleert hoe je hiermee kunt omgaan. Dat kan via coaching, co-teaching of training.

→ Wij bieden leraren concrete handvatten voor de omgang met leerlingen met gedragsproblemen.

Groepsdynamiek

Elke groep maakt een aantal fasen door. In sommige klassen ontstaat een negatieve manier van groepsvorming: leerlingen die elkaar de grond in praten, veel onderlinge conflicten, een negatieve leider, verstoring van de rust en concentratie in de klas. Voor de leraar is het heel moeilijk om dat proces om te keren.

Na een observatie in de klas en een korte vragenlijst onder de leerlingen krijgen we een goed beeld van de situatie. Met de Ringanpak, Rots & Water training of co-teaching gaan we aan de slag met een positieve groepsvorming. De leraar krijgt tips en tools om de klas hierbij te begeleiden en de regie te houden. De leerlingen worden zich bewust van hun eigen rol en gedrag in de groep, wat zij kunnen bijdragen aan een positieve sfeer in de klas en krijgen training in positieve sociale vaardigheden.

→ Door leraren beoordeeld met een 8,6.

'We hebben geleerd om te focussen op wat wél goed gaat. Door kleine stapjes samen te benoemen met de klas, blijft iedereen positief om door te zetten. Nu, een jaar later, merk je het effect nog. De kinderen zijn verdraagzamer, geven elkaar tips en helpen elkaar het juiste te doen!'

Leraar po over traject groepsdynamiek

SWPBS

Door schoolbreed aandacht te geven aan een positieve omgang met elkaar, ontstaat een sfeer waar iedereen zich welkom voelt. We trainen het hele team in School Wide Positive Behavior Support (SWPBS): van directeur tot conciërge. We begeleiden de school hierbij in een driejarig traject.

De scholen stellen zelf schoolregels op voor gewenst gedrag. Voorbeelden hiervan zijn: rustig op de trappen lopen, elkaar uit laten praten, elkaar helpen of zuinig met elkaars spullen omgaan. De leerlingen maken we bewust van deze regels en gaan daarmee oefenen. Met een beloningssysteem worden ze gestimuleerd om gewenst gedrag te laten zien. Het schoolteam wordt getraind om op een consequente, eenduidige manier te reageren op ongewenst gedrag. Door de focus op positief gedrag te blijven houden, ontstaat een fijne sfeer.

→ Door leraren beoordeeld met een 8,1.

'We reageren nu eenduidiger en op een positieve manier. We stimuleren leerlingen tot gewenst gedrag, dat geeft een andere sfeer dan als je iemand toespreekt over wat ie fout doet.'

Schoolleider vso over traject SWPBS

Ontwikkelingen in 2018

In 2018 zijn we actief aan de slag gegaan om onze expertise meer zichtbaar te maken. Hoe duidelijker het voor scholen en samenwerkingsverbanden is welke expertise het KEC te bieden heeft, hoe meer scholen en leraren wij kunnen helpen. Daarnaast hebben we het KEC ook binnen Koraal nadrukkelijker op de kaart gezet.

- In 2018 heeft het Samenwerkingsverband PO Breda haar koers uitgezet vanaf 2020, waarbij een groot aantal medewerkers van KEC Onderwijs gedetacheerd wordt bij het samenwerkingsverband. Daardoor is onze samenwerking met INOS geïntensiveerd, het schoolbestuur van 28 basisscholen in de regio Breda.
- Onze website kec-onderwijs.nl is vernieuwd. We leggen helder en concreet uit hoe we kunnen helpen en welke resultaten je kunt verwachten. Ook krijgt het KEC een 'gezicht' met een overzicht van onze medewerkers en welke specifieke deskundigheid en ervaring zij hebben.
- Binnen Koraal hebben we het KEC op de kaart gezet. Er is nu meer samenwerking met schoolleiders van de so en vso scholen binnen Koraal in West-Brabant. KEC is betrokken bij leerlingen die op de wachtlijst staan voor een plek binnen het speciaal onderwijs in Breda.
- We zetten onze expertise op het gebied van training, coaching en studiedagen ook in om onderwijsmedewerkers binnen Koraal bij te scholen op bepaalde onderwerpen.
- KEC Onderwijs gaat meer samenwerken met KEC Zorg. Dit zijn twee expertisecentra van Koraal. We hebben de ambitie om eigen onderzoek op te starten binnen het onderwijs. Het project Hoogbegaafdheid is hier een voorbeeld van. Daarnaast gaan we bijdragen aan de onderzoeken die KEC Zorg uitvoert. Samen willen we bijeenkomsten organiseren om verbanden te leggen en kennis uit te wisselen tussen zorg en onderwijs.

Cijfers 2018

Cijfers 2018	
Ondersteuning PO-scholen:	210
Ondersteuning VO-scholen:	15
Trajecten begeleiding passend onderwijs:	882
Rots & Water trainingen:	10
SWPBS-trajecten:	10
Cursussen/workshops op PO-scholen:	38

In 2018 hebben we in West-Brabant 210 scholen in het primair onderwijs ondersteund en 15 scholen in het voortgezet onderwijs. We werkten samen met 8 samenwerkingsverbanden in de regio.

→ 882 trajecten voor begeleiding passend onderwijs.

Casus Begeleiding passend onderwijs

'Als leraar heb je veel diversiteit in je klas: kinderen met adhd, autisme, hoogbegaafdheid, psychiatrische stoornissen. Maar je weet niet altijd hoe je daarmee moet omgaan, je bent geen gedragsexpert. Vorig jaar heb ik een juf begeleid in de omgang met een jongetje met autisme. Hij was erg terughoudend, wist niet hoe hij mee moest doen. Ik heb de leraar gecoacht en getraind in 'Kindgesprekken voeren'. Ze leerde hem om 'helpende gedachten' te denken op momenten dat hij iets moeilijk vond. En zo 'belemmerende gedachten' om te buigen. Doordat hij zich gezien en begrepen voelde, durfde hij steeds meer. Hij is nu veel actiever in de groep: doet mee in het kringgesprek, geeft zijn mening, stelt vragen. Zijn lerares weet nu beter hoe ze op zijn behoeften in kan spelen.'

Begeleider passend onderwijs KEC

Rots & Water trainingen

We hebben 10 Rots & Water trainingen gegeven. De vraag hiernaar was veel hoger, maar door een beperkt aantal trainers konden we niet in alle vragen voorzien. We hebben daarom meer medewerkers van het KEC opgeleid tot Rots & Water trainer, zodat we aan de vraag kunnen voldoen. De trainingen worden zeer gewaardeerd: leraren geven een 8,6. De inhoud is meteen toepasbaar in de praktijk en er is een goede balans tussen uitleg, oefeningen en uitwisseling met elkaar, vindt 100% van de deelnemers.

Resultaten van een Rots & Water traject:

- Leerlingen hebben veel meer onderling contact
- Groepsgevoel neemt toe: kinderen komen voor elkaar op
- Afname pestgedrag
- Meer focus en concentratie in de groep
- Leerlingen luisteren meer naar elkaar en de leraar
- Kinderen leren dat ze zelf een keuze hebben en welke gevolgen hun keuze heeft
- Leraar heeft handvatten om kinderen op een positieve manier bij te sturen: grenzen worden duidelijk en bespreekbaar, de onderlinge samenwerking wordt nadrukkelijk gestimuleerd
- Leerlingen krijgen oefeningen om zich weerbaar én sociaal op te stellen. Zo oefenen ze met hun natuurlijke gedrag en gedrag buiten hun comfortzone

School Wide Positive Behavior Support

Op 10 scholen hebben we een SWPBS-traject (School Wide Positive Behavior Support) begeleid. Steeds meer scholen zien in dat aandacht voor een positief klimaat op school z'n vruchten afwerpt. Voor leerlingen én leraren.

De reacties van leraren op het SWPBS-traject zijn zeer positief. Ze waarderen het met een 8,1. Van de deelnemende leraren zou 97% het aanbevelen bij anderen. 98% zegt dat ze de geleerde vaardigheden direct in de praktijk kan brengen en 96% dat de inhoud aansluit bij hun behoefte.

Wat levert School Wide Positieve Behavior op?

- Blijvende aandacht voor een positief klimaat op school
- Periode van 3 jaar begeleiding, training en coaching door het KEC
- Schoolteam bepaalt zelf welke gedragsregels gewenst zijn
- Teamdagen en trainingen voor leraren in SWPBS
- Maandelijks overleg met het SWPBS-team, waarin voortgang en praktijksituaties worden besproken
- Trainingen en themalessen voor leerlingen over de gedragsregels op school
- Leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt
- Consequent handelen bij ongewenst gedrag
- Positief effect op teambuilding
- Gezamenlijke visie op pedagogisch handelen

→ 10 scholen deden in 2018 een traject SWPBS en waardeerden dit met een 8,1.

Wat zeggen onze klanten

Bij KEC Onderwijs vinden we het heel belangrijk om kwaliteit te leveren en met praktische adviezen en begeleiding aan te sluiten bij de behoefte. Gelukkig zit dat wel goed! Op basis van ruim 650 evaluaties na afloop van trainingen, teamdagen, workshops en cursussen kunnen we stellen dat de leraren die we hebben begeleid zeer tevreden waren. Maar liefst 80% geeft de training een 8, 9 of zelfs een 10. 95% zou de training aanbevelen bij een collega.

Naast de evaluaties van de trainingen zijn we ook in gesprek gegaan met onze opdrachtgevers en klanten. We hebben intensieve gesprekken gevoerd met scholen en samenwerkingsverbanden om te kijken of onze dienstverlening aansluit bij de vraag, verbeterd kan worden en welke behoeften er verder leven. Hieruit is gebleken dat we aansluiten bij de behoeften en dat er veel vraag is naar onze expertise. We zijn heel blij met deze feedback en de waardering van scholen en leraren. We gaan daarom op dezelfde weg verder. We blijven onszelf verbeteren en oog houden voor veranderingen in behoeften.

'Ik heb zoveel super info gekregen waar ik meteen mee aan de slag ben gegaan! Ik ben veel meer bewust geworden van alles wat met houding en mimiek te maken heeft. Dit heeft mij als persoon verder gevormd. Heel fijn!'

Cursist 'Bewustwording van houding & gedrag'

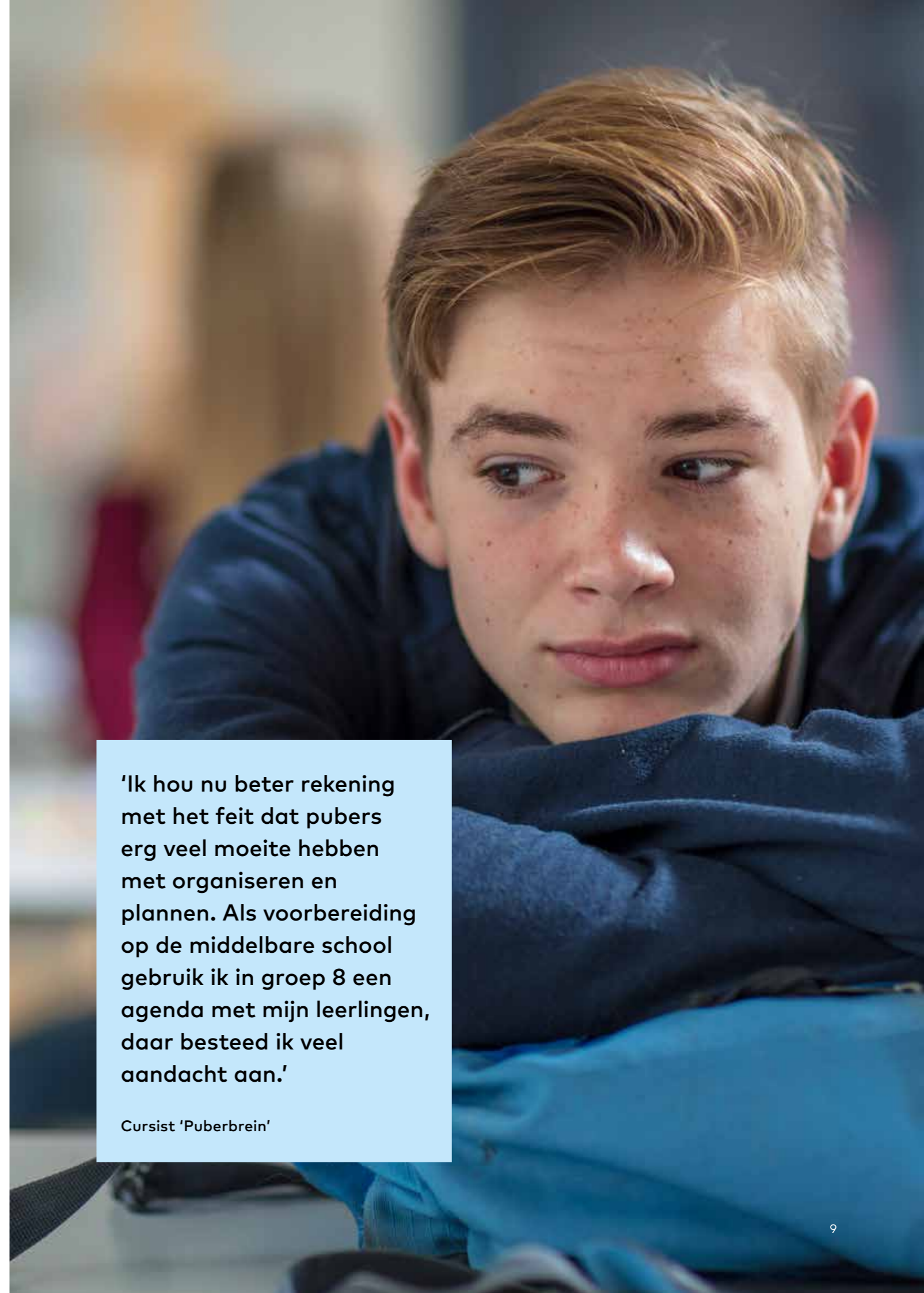
'Er waren veel aha-momenten. Ik heb veel meer begrip gekregen en nu zelf kunnen ervaren hoe het is om autisme te hebben.'

Cursist van workshop 'Autisme'

→ 95% van de deelnemers zegt: 'JA, de training sluit aan bij mijn leerbehoefte.'

'Ik hou nu beter rekening met het feit dat pubers erg veel moeite hebben met organiseren en plannen. Als voorbereiding op de middelbare school gebruik ik in groep 8 een agenda met mijn leerlingen, daar besteed ik veel aandacht aan.'

Cursist 'Puberbrein'

Waarom kiezen scholen en leraren voor KEC Onderwijs?

Leraren die onze hulp inroepen, hebben behoefte aan begeleiding, coaching en training die aansluit bij de dagelijkse praktijk in het onderwijs. Wij voldoen aan die behoefte. Alle medewerkers van het KEC hebben voor de klas gestaan. Daarnaast hebben wij ons ontwikkeld tot gedragsexperts. We weten dus waar we over praten en hebben lastige situaties in de klas aan den lijve ondervonden. Vanuit onze expertise en ervaring helpen we de leraren met praktische tips en tools op weg.

→ 98% van de deelnemers zegt: 'JA, ik kan de vaardigheden die ik vandaag heb geoefend in de praktijk toepassen.'

'De tools die ik in deze cursus heb gekregen, ga ik meer gebruiken. Het kind observeren en vooral reflecteren op mijn eigen gedrag en reactie op het kind.'

Cursist 'Praktische omgang met gedragsstoornissen'

Nieuwe diensten en projecten in 2019

Aangezien het onderwijsveld zich blijft ontwikkelen, pakken we steeds nieuwe dingen op. We blijven ons verbeteren om zo goed aan te kunnen sluiten bij de behoeften op scholen en onder leerkrachten. In 2019 vertaalt zich dit in een aanvullend aanbod op onze coachingmethodieken en twee nieuwe projecten.

Beeldcoaching

Vanaf 2019 begeleiden wij leraren ook door middel van beeldcoaching. Beeldcoaching is een heel praktische methode. Een KEC medewerker maakt beeldopnamen in de klas van situaties waar de leraar tegenaan loopt op het gebied van klassenmanagement, didactiek en interactie. Voorbeelden hiervan zijn: leerlingen die snel afgeleid zijn of niet zelfstandig aan de slag gaan. Uit de opnamen selecteren we relevante beelden. Deze bekijken, bespreken en analyseren we samen met de leraar. We zoomen in op de interactie tussen leraar en leerling(en). Door reflectie op het eigen handelen ontstaat er inzicht bij de leraar om het anders aan te pakken. De KEC medewerker sluit hierop aan met praktische adviezen en tips.

Project Het Jonge Kind

In januari 2019 zijn we, op initiatief van RSV Breda e.o. gestart met het project Het Jonge Kind. Het doel van het project is om leraren in het kleuteronderwijs te versterken en begeleiden bij vragen over sociaal-emotioneel gedrag bij kleuters. Door vroegtijdige signalering dragen we bij aan een preventieve aanpak van sociaal-emotionele gedragsproblemen in de klas. We dragen kennis en vaardigheden over. Aan het project doen 8 scholen mee, met in totaal 19 kleutergroepen, in Geertruidenberg.

Project Hoogbegaafdheid+

In HB+ richten we ons op leerlingen met een dubbele diagnose: hoogbegaafd én leer- en gedragsproblemen. Veel leerlingen lopen vast in het regulier onderwijs, doordat er vaak sprake is van een eenzijdige diagnose. Ook het speciaal onderwijs cluster 4 sluit niet bij hen aan. Sommige leerlingen zitten thuis en gaan helemaal niet meer naar school. Vanuit basisschool De Meander in Oosterhout (en samenwerkende besturen in Oosterhout) is de samenwerking gezocht met so De Muldersteeg en KEC Onderwijs. We willen een passend onderwijsaanbod voor deze groep ontwikkelen, waarbij wij als KEC Onderwijs de aanpak binnen het speciaal onderwijs vertalen naar de HB+ groep. Er zijn nu zo'n acht deelnemende leerlingen. De HB+ groep staat open voor nieuwe leerlingen afkomstig van scholen in Oosterhout.

'Ik ga het zeker anders aanpakken nu. Ik geef met oogcontact een seintje aan de leerling en bespreek het na afloop individueel met het kind, zonder dat iedereen meeluistert. Ook ga ik uitzoeken voor welke beloning het kind gevoelig is.'

Cursist 'Van leerZacht naar leerKracht'

Meer weten?

Voor meer informatie over onze trainingen, projecten of begeleiding neem contact met ons op. Onze medewerkers en trainers staan je graag te woord.

KEC Onderwijs

Hof van den Houte 61
4873 AZ Etten-Leur

076 - 502 59 95
kec@koraal.nl

koraal.nl
kec-onderwijs.nl

KEC onderwijs voldoet
aan de Kwaliteitscode voor
Opleidingsinstellingen voor
Kort Beroepsonderwijs

